DISPVTATIO INAVGVRALIS IVRIDICA

DE

PARIETE COMMVNI, EIVSDEMQVE IVRE.

VVLGO

Von der gemein Wand.

QVAM

PRAESIDE TRIVNO,

DECRETO ET AVTHORITATE

AMPLISSIMI IVRISCONSVLTORVM ORDINIS,

IN FLORENTISSIMA

ARGENTINENSIVM VNIVERSITATE,

PRO

CONSEQVENDIS SVMMIS IN VTROQVE IVRE

HONORIBVS ET PRIVILEGIIS

DOCTORALIBVS

SOLEMNI ERVDITORVM DISQVISITIONI

SVBMITTIT

IOHANNES Scherbaum,

DVRLACO-MARCHICVS.

AD DIEM XII. MENS. APRIL. MDCLXXI.

ARGENTORATI,

RECVSA MDCCXXXXVII.

(6)

DE
PARIETE COMMVNI
EIVSDEMQVE IVRE.

Exantlatis, per Dei gratiam, conſuetis in Utroque Jure Examinibus, cum ex Decreto Magnifici atque Conſultiſſimi Collegii Juridici, *pro conſequendis ſummis honoribus & privilegiis DOCTORALIBVS* facultas mihi conceſſa ſit, *Diſputationem Inauguralem* rite proponendi, & uti moris hic eſt, eandem *ſine Præſide* habendi; præ aliis ventilandum ſumſi, hanc *de Communi Pariete Ejusdemque Jure*, materiam, a nemine, quod ego quidem ſciam, hactenus methodice pertractatam, quantumvis valde quotidianam: per totum quippe terrarum orbem, qui modo habitatur, domibusque exornatur, non arbitror ullum reperiri vicum, ullam civitatem, ubi non plures iſtiusmodi parietes

habeantur, adeo ut *Bojer. in Conſuetudin. Bituricenſ. tit. d. Serv. real. art. 196.* ſcribere non vereatur: *In urbe ac ſuburbiis Aurelianenſibus, omnes parietes inter vicinos eſſe communes*: ibi: *és villes & Fauxbourgs d' Orleans touts murs ſont communs entre voiſins jusque à neuf pieds* &c. De Italia & imprimis Verona, *vid. Cæp. in Tract. de Servit. præd. Urban. c. 40.* de Bononia & Padua *Ang. Peruſin.* de aliis & Civitatibus & Regionibus adeantur alii. Unde facile apparet, vix aliquam Juris materiam in judiciis magis ventilari, quam noſtram: quo enim propiora ſunt contentionum ſemina, eo quoque facilius & frequentius oriuntur controverſiæ. Hanc igitur ordine nunc examinatum imus, quod ut fiat feliciter, divina faxit gratia!

THESIS I.

Eſt autem jam inde a diſtinctione dominiorum ædificatione ac conjunctione domum ita cum limitibus urbanorum prædiorum, quorum vicem paries ſuſtinet. *l. 4. §. pen. ff. fin. Reg.* comparatum, ut niſi certis terminis circumſcribantur jura vicinitatis, hic velut in communi centro concurrentia, neceſſe ſit, quotidianis diſceptationibus vicinos judicesque fatigari: *quas enim vulgo exercitare ſolent lites jura ſervitutum, eas haud raro, libertatis jure moveri videmus, inter vicinos, qui vel ſervitutem aliquam fingunt, ubi tamen nulla eſt, vel ſi qua eſt, eam omnibus modis declinare ſtudent, ut, ſi unquam, certe hoc caſu judex ſuam diſcretionem exercere habeat:* Verba ſunt *Carpz. Deciſ. Illuſtr. Saxon. p. 2. Deciſ. 108. n. 1.*

II. *Pa-*

II.

Parietem igitur dicimus, omnem ſtructuram quæ a ſolo in altum ſurrexit, ad ferendum onus tectorum, quæve obducta ſtet ad interiora ædificii vacua obvallanda, cum *Vitruv. d. Architect. lib. 2. c. 8.* Alio nomine *murus* appellatur, German. eine Maur, ſicut autem parietum varia ſunt genera: *Alius* namque *ſolidus* nuncupatur, qui a ſolo continuo ductu ad faſtigium exurgit. *Alius fornicatus* dicitur, qui ſc. arcum quendam habet, nec continuo ductu ad faſtigium exurgit. *Briſſon.* neque non plura parietum genera vide ſis apud *Vitruv. d. l.* *Alius* item vocatur ***proprius;*** *alius alienus; alius* denique *communis.* Ita nos quo temporis habeatur ratio, miſſis prioribus, ad poſterius parietum genus nos convertimus, quo diximus, aliquem dari parietem, qui ſit *communis.* Hujus itaque *jura* in ſubſequentibus perluſtrabimus, & ubi primo *in genere* quædam præmonuerimus, poſtmodum *in ſpecie de conſentaneis*, Cauſis ſcilicet tum internis, tum exteruis, ut & *Affinibus*, & *Diſſentaneis* ſive *Contrariis* verba facturi ſumus.

III.

Vox *Communis*, *commune*, *communio*, non uno ſemper in jure noſtro accipitur modo: *Commune* enim modo *pro Rep.* accipitur, ut *in l. 37. ff. d. Judic.* idque ad imitationem Græcorum, qui ſæpius in neutro genere, τὸ κοινὸν dicunt pro Republica, ut *Herodotus in Erato* καὶ τὸ κοινὸν τῶν ταμίων ἔδωκε; quin & ipſe *Tullius*

in Verrem lib.1. p.m.78. dixit *commune Miliadum pro Rep. Miliadum.* Modo etiam *res* aliqua *communis* eſſe dicitur *publice & naturaliter*, cujus ſit mentio *in pr. & §. 1. l. d. R. D. & in l. 2. pr. & §. ff. eod.* ubi quædam naturali jure communia ſunt omnium; modo *privatim & civiliter*, quatenus res privatæ, dominioque noſtro ſubjectæ cum aliis communicantur. *C. J. A. ad t. Commun. div. theſ. 2.* *Priores* illæ acceptiones hujus loci non ſunt, *poſterior* autem, quæ huc pertinet, in duo rurſum abit membra. Privata enim iſta communio vel *univerſitatis* eſt, vel *rerum ſingularium. Vid. Ampliſſ. Facult. Jurid. quondam Antiſtitem Dn. Gregor. Bicc. Rer. quotid. ſect. 4. th. 119.* Utraque introducitur vel *ſine conventione*, vel *cum* ea. Illius generis exempla recitantur *in l. 31. ff. pro ſoc.* quibus adde *l. 25. §. 4. ff. Famil. Erciſc. §. 3. J. d. O. q. q. ex contr.* *Hæc* vero re, in commune, citra tamen ſocietatis mentionem, collata, perficitur. *vid. l. 4. ff. pro ſoc.* Quædam denique *communia* ſunt *pro diviſo* quorum ſecretæ & diſtinctæ ſunt partes, oculisque cerni ac demonſtrari poſſunt: Quædam *pro indiviſo* quæ nullis dum factis partibus communiter poſſidentur, non diviſione corporum ſed juris intellectu. *l. 26. §. fin. l. 6. §. 1. ff. commun. præd. l. 94. §. 1. d. ſolut. l. 25. §. fin. ff. de V. S. l. 8. l. 29. ff. d. A. R. D. l. 8. ff. d. R. V. l. pen. ff. pro ſoc. l. 19. ff. comm. div. l. 7. C. commun. utr. jud.* *Facit* omnino *l. 5. ff. d. Stip. Serv.* Ubi de Servo dicitur, eum ita communem eſſe, non quaſi ſingulorum totus, ſed pro partibus utique indiviſis, ut intellectu magis partes habeant quam corpore, quas quidem appellant quotitativas, quæ propter utilitatem & commoditatem ſiunt,

fiunt, quamvis corporaliter fieri non poſſent. *l.* 2. *§.* 1. *ibique Goth. l.*72. *l.*85. *l.*52. *§.*1. *d. V.O.* ita ſcil. ut diſtributio illa partis intellectualis proportionatam commoditatem afferat, h. e. tantum utilitatis reſpectu partis, quantum totum in ſuo toto arg. *d. l.* 85. *§.* 2. *ff. d. V. O. l.* 5. *§.* 1. *l.* 139. *ff. d. V. S. l.* 80. *§.* 1. *ff. ad L. Falcid. Conf. Scip. Gentil. Tract. d. divid. & individ. oblig. non ita pridem ſub ſolemnis diſcuſſionis incudem miſſum ob Ampliſſ. & Conſultiſſ. Dn. D. Rebhan. Venerando Fac. Jurid. Seniore, Patrono ac Præceptore noſtro ætatem ſuſpiciendo. in cap.* 2. *circa fin.*

IV.

Quum vero commune ſit, quod ad plures pertinet per *l.* 46. *ff. d. N.* hinc paries quoque communis eſt, qui ad plures ſpectat, quemque communiter ædificant vicini, naturali namque ratione communis eſt paries, qui utriusque domus onera gerit & ſuſtinet, *Coraſ.* 4. *Miſcell. c.* 16. per *l.* 8. *ff. d. S. P. V.* Germanis appellatur eine gemeine Wand oder Scheid-wand, quatenus ſcilicet ædes vicini, ab alterius vicini ædibus diſcernit atque ſeparat, plerumque enim vicinorum ædes, parietibus iſtiusmodi communibus diſterminari ſolent. *l.* 4. *§. fin. ff. Fn. Reg. d. l.* 6. *§.* 1. *ff. commun. præd.* quod ipſum etiam Græcis uſitatum eſt, vocatur enim τεῖχος ὁ δύο κλήσεις διορίζων, h. e. paries duas ædes vel poſſeſſiones ſejungens, de quo videre eſt *Plin. in lib.* 35. *c.* 12. Galli appellant *un mur commun, ou un mur metoyen.* vid. *Bojer. Conſuet. Bituricenſ. d. Serv. real. art.* 192. *ſeqq.* Quin & apud Latinos aliis quoque nominibus efferri ſolet. Vocatur enim paries *cratitius. l.* 52. *§.* 13. *ff. pro ſoc.* h. e. qui in cratis modum lignis

gnis contextis compoſitus eſt. *Vitruv. d. lib. 2. c. 8.* Ubi *ſe velle*, dicit, *ut cratitii ne inventi quidem eſſent, quantum enim celeritate & loci laxamento proſint, tanto majori & communi eſſe calamitati, quod ad incendia uti faces ſint parati, adeoque ſatius eſſe impenſa teſtaceorum in ſumtu, quam compendio cratitiorum eſſe in periculo.* Item *contratitius. Coraſ. dict. l.* Aliquando etiam *Intergerinus* dicitur, h. e. ſecundum *Feſtum lib. 9.* qui inter confines ſtruitur & quaſi intergeritur. Vel monente *Vitruvio d. l.* qui communiter utriusque domus onera gerit & ſuſtinet, ſic dictus, quod a vicinis extructus veluti intergerat, h. e. communiter gerendo ſit. *Coraſ. d. l.*

V.

Quandoquidem igitur hic loci occupati ſumus circa jura prædiorum, ea autem nihil aliud ſunt, quam prædia qualiter ſe habentia: per *l. 86. ff. d. V. S.* ideo *Jus*, de quo nunc agimus, nihil denotare poteſt aliud, quam qualitatem parieti annexam, ex eo quod communis eſt, quatenus communis eſt.

VI.

Explicatis hoc modo *terminis* & *Definitione Nominali*, nihil nos morari poterit, quo minus ad *Def. Realem* progrediamur. Definimus Ergo *Jus Communis Parietis, Jus, quod parieti inhæret, quatenus communis eſt.* Quæ quidem Definitio nulla indiget explicatione, modo attendamus ad *duplicem reſpectum & σχέσιν*, quam Jus hoc habet, *perſonas* ſcil. & *parietem ipſum. Perſonæ*, quibus Jus hoc competit, debent eſſe vicinæ, h. e. quarum ædes invicem ita junctæ ſunt, ut niſi paries intermedius eſſet, ſcire non poſſes, an una tantum,

tum, an vero plures eſſent domus, quo ſenſu vicinus accipitur *in l. 22. ff. Commun. div. l. 43. §. 1. ff. d. damn. inf.* quamvis alias in latiori ſignificatu *Br. in l. 6. ff. d. aq. & aq. pluv. arcend.* etiam eos dicat eſſe vicinos, quousque vox hominis acclamantis exaudiri poteſt, quod tamen de voce communi, non nimis gracili, vel tubali quaſi accipiendum, monent *Dd. comm. Parietem* autem hic non intelligimus alium, quam qui & quatenus communis eſt, quo ipſo ratio differentiæ ſpecificæ Definitionis noſtræ indigitatur.

VII.

Diviſiones parietis in genere jam *ſupr. in th. 2.* enumeravimus, in ſpecie vero ad noſtrum deveniendo, præcipua & principalis ejus *Diviſio* hæc eſt: quod *communis* ſit vel *pro indiviſo*, vel *pro diviſo*, *arg.* eorum quæ ſub *fin. th. 3.* dicta ſunt. Eſt autem *pro indiviſo* talis vel *ex ſocietate expreſſa* quo pertinet *l. 52. §. 13. ff. pro ſoc.* vel *ex ſocietate tacita & incidenti*, quod fit, quando quis imponit tignum ultra dimidium muri, & alter imponit itidem, ac uterque, prout cuique expedit, eo utitur *arg. l. 31. & l. 4. ff. pro ſoc. Vid. Cæpoll. in d. cap. 40. Boer. Conſ. 5. n. 1. & ſeqq. Anton. Theſaur. Deciſ. Pedemont. Deciſ. 23. & Deciſ. 219.* Econtra *pro diviſo* communis eſt, quando vel nihil ab utraque parte eſt immiſſum, vel ſi eſt, immiſſum non perforat parietem ultra medietatem. *Dd. modo laudati.*

VIII.

Abſoluta tractatione *generali*, procedimus ad *ſpecialia*, quæ circa parietem noſtrum conſideranda ve-

niunt. Et quidem cum parum ſit jus noſſe, ſi perſonæ, quarum cauſa conſtitutum eſt, ignorantur. *§. fin. J. de J. N. G. & C.* Primo quoque loco hic de Perſonis (quæ *Cauſam Materialem* conſtituunt *ſubjectivam)* videbimus; dictum autem jam *ſupr. in th. 6.* perſonas debere eſſe vicinas, h. e. tales, quæ prædia ab utraque parte urbana tenent. *arg. l. 4. §. f. ff. F. R. Cauſa Materialis Objectiva*, h. e. ipſum Juris hujus *Objectum* eſt paries, eique annexa communionis qualitas, quæ cum cognoſci nulla ratione queat, niſi de ſignis & indiciis, unde ea probari poſſit, legitime conſtet, brevibus illa adducemus, juxtaque indicabimus, quæ probationes pro ſufficientibus habendæ non ſint.

IX.

Primum itaque murus probatur eſſe communis ex *impoſitione tignorum.* Nam ſi immiſſum eſt tignum aliquod ultra dimidium ipſius muri, paries præſumitur eſſe ejus, qui impoſuit, ſi vero non excedit medietatem, communis eſſe putatur *Menoch. 6. præſumt. 72. num. 10.* Et hoc quidem, ſi alter tantummodo impoſuit, quod ſi enim a duobus tigna fuerint impoſita, multo magis communio præſumitur, *Maſc. Concluſ. 1144. num. 4.* Ubi tamen notari debet *Diſt.* multum in ſe, ratione effectuum, ut infra videbimus, continens utilitatis, adeoque ſemper obſervanda: *Aut* enim immiſſum ab utraque parte perforat parietem ultra dimidium, & paries communis eſt pro indiviſo *per Dd. ſupr. th. 7. cit.* Aut non ultra dimidiam muri partem, & hoc caſu paries communis eſt pro diviſo. *Ref. Pol. Wormat. §.* So aber einer Balcken. (2) Per *foramina* vel

fene-

feneſtellas in muro conſtitutas, durch die Maurlöcher oder Blindfenſter, tunc enim ſi ex una tantum parte extant, paries præſumitur illius tantum, a cujus parte ſunt foramina, niſi aliud ſignum in contrarium appareat. Si vero ab utraque parte extant, paries communis reputatur: per ſignum enim cognoſcitur ſignatum. *arg. l. 1. §. 6. ff. d. Ædil. Edict.* & quia talia ſigna per cæmentarios & murarios ideo plerumque apponuntur, ut ſciri poſſit, ad quemnam vicinorum paries pertineat. Eadem autem, quæ de tigno immittendo, & hoc loco obſervanda occurrit diſtinctio. Si enim feneſtræ, vel foramina, vulgo Schwiebbögen, ex utraque parte ultra dimidium parietis pertingant, pro indiviſo, ſin ad dimidiam tantum partem, pro diviſo communis eſſe dicitur *arg. l. 8. & l. 29. ff. d. A. R. D.* (3) Idem obtinet in *feneſtris* totum murum perforantibus, quod ſi enim ab una tantum parte talis feneſtra reperiatur, murus putatur eſſe ejus, a cujus parte ea aperitur: quia regulariter non potuiſſet fieri in muro alieno, nec etiam in communi. *per inferius annotanda. Ang. in l. 13. ff. d. S. P. U. n. 5. & ad L. 39. n. f. ff. d. damn. inf. Pariſ. Conſ. 116. n. 10. Vol. 4. R. P. W. lib. 5. part. 4. tit. 6. §. Item* So in einer ſteinern Maur. *Ant. Theſ. d. Deciſ. 219. n. 4.* Si vero vicinus ab altera parte etiam habeat feneſtras totum murum perforantes, vel aliud aliquod ſignum æquivalens, murus cenſetur eſſe communis pro indiviſo, tantum enim operatur ſignum unum quantum alterum. *Men. d. l. n. 11.* (4) Quando paries habet *inſcriptionem*, quod fuerit ædificatus ab aliquo vicinorum ſuo ſumptu, his vel ſimilibus verbis: *hoc opus fecit fieri*, &c. tum paries ejus proprius, non autem communis

eſſe præſumitur. *arg. l. 2. §. f. & l. f. ff. d. oper. publ.* (5) Cum in pariete ſculpta vel picta ſunt alicujus inſignia, quæ vulgo arma familiæ dicuntur, ad eum quoque proprietas pertinere creditur. *arg. d. l. 2. & t. t. C. de his qui potent. nom. & ut nemo privet. tit. Menoch. num. 5. & ſeqq. R. P. W. d. l. §. antepen.* (6) Si parieti incluſi ſunt tubuli, Deuchel oder Schläuche, per quos fumus ſurſum extra ædes, vel ſordes deorſum in cloacam mittuntur, ejus proprietas pertinere creditur ad eum qui tubulos habet *Cap. d. l. num. 14.* niſi aliud aliquod ſignum in contrarium appareat. *R. P. W. d. l. §. pen. R. P. F. part. 8. t. 8. §. 6.* (7) Indicium aliquod dijudicationi hujus quæſtionis præbent *fiſtulæ* vel *canales* parieti adhærentes, i. e. quando in pariete aquæductus putei, ciſternæ, fontis, balnei, vel ſimilis reperitur, vel quando paries aquareolum vel lavellas habet. *Maſcard. d. l. n. 5. R. P. W. d. t. §.* und gemeiniglich. Ubi plerumque communem eſſe hoc caſu parietem, aſſeritur. (8) Conſtat parietem eſſe communem, ſi ab utraque illius parte extant *annuli ferrei*, quibus equi ſolent alligari; ſin ab una, proprius eſt ejus a cujus parte reperiuntur infixi. (9) Signum deſumitur ex *trullis* muro infixis, quas *Maſcard. & Menoch.* lampades ferreas vel luminaria appellant, in quibus lumen de pice fieri conſuevit, vulgo die Pechpfannen, nam ſi ex utraque parte ſunt, communis, ſi ex una, proprius eſſe præſumitur. (10) In quo pariete habentur *inſtrumenta ferrea*, ſupra quibus perticæ ponuntur pro exponendis vel extendendis ad ſolem veſtibus, vel linteaminibus vulgo Träger oder Truckſtangen, daran man das Leingewand drucknet oder ſonnet, idque ab utraque

parte,

parte, communis, ſin ab una, proprius æſtimandus erit, nec intereſt, utrum ex ferro, an perforatis lapidibus, an denique ligno per annulum ferreum parieti infixo, inſtrumenta hæcce ſint confecta; hoc tamen obſervando, quod in his & aliis ejuscemodi ſignis non præciſe requiratur, ut inſtrumenta reapſe muro adhuc ſint infixa, ſed ſufficiat, ſi modo foramina, nondum obturata conſpectui noſtro ſe præbeant. *arg. l. 6. ibique Dd. ff. d. S. P. U.* (11) probandi modus eſt, ſi vel ab utraque, vel alterutra tantum parietis parte, videantur *lapides prominentiores* ad ſuſtinendas vites muro injunctas, vulgo Krack oder Heffſtein darein die Gelender zu den Weinräben zu unterhalten eingelegt werden. Et lapides iſtiusmodi prominentes, non tamen ad ſuſtinendas vites deſtinatos, vix eſt, quin in omnibus fere parietibus ædificiorum contiguorum hic loci reperire queas, qui communiter die Käpffer appellantur, neque non pro certiſſimo quodam proprietatis, ſi nihil adſit in contrarium, ſigno judicantur. (12) Signum *Cæpolla* ex *lapidibus perforatis* deducit, quem ſequuntur *Maſcard. & Menoch. ll. alleg.* (13) Undique fere locorum, & cumprimis in Inclyta Argentina quotidie conſpicuum, & valde uſitatum eſt ſignum, ſi murus in inferiori parte craſſior, in ſuperiori vero, uti fieri aſſolet, tenuior exiſtat. *(vid. Vitruv. d. lib. 2. c. 8. in not.)* vel in totum ſatis tenuis ſit, & tamen pro tutiori ejus ſuſtentatione hinc inde craſſities aliqua, quam hic die Pfeiler appellant, relinquatur, tunc enim, verſus quem ejuſmodi ſuſtentacula reſpiciunt, ejus eſſe murus creditur. (14) neque minus eſſe uſitatum exiſtimatur eſſe ſignum, ſi in ſupremitate muri craſſio-

 ris,

ris, vel ſuper iſtis prominentibus ſuſtentaculis, auff den Pfeilern, reperiuntur lateres vel tegulæ hamatæ vel ſcutulatæ, ad avertendas pluvias appoſitæ, nam verſus quam partem ſeſe inclinant, ad eum murus pertinere cenſetur, gegen wem die Ziegel oder Taſchen ableg ſeyn, oder gegen wem ſich die Auſſätz lenden. *Anton Theſ. d. l. n. 4.* (15) Signum eſt, quando paries contentioſus eſt conjunctus alteri parieti alicujus proprio, eadem magnitudine & craſſitie, tunc enim ejus eſſe creditur, cujus eſt non contentioſus, quia partes contentioſas conſtruxiſſe præſumitur, qui reliquam domus partem, quæ contentioſa non eſt, conſtrui fecit. *Men. n. 18.* (16) *Anguſola conſil. 16. n. 1. lib. 3.* adducit, dicens: parietem præſumi proprium ejus, qui junctam muro habet ſuggrundiam, per duo v. g. brachia ultra murum prominentem.

X.

Ex his itaque & aliis hujuscemodi ſignis, quæ catervatim a Dd. collecta videri poſſunt, & ex cujuslibet loci conſuetudine deſumenda ſunt, facile eſt conjicere, utrum paries communis ſit, an vero alicujus proprius. *Conf. Br. ad l. 39. ff. d. damn. inf. Ang. l. ſupr. cit. Cæp. d. c. 40. & ejus interpres Pegius Menoch. Maſcard. & Dd. eidem citt. Boërius conſ. 5. n. 6. ſeqq. Burſat. conſ. 57. n. 6. Ant. Theſaur. l. c. Manzius in appendice de muro communi n. 18.* Unde pleraque hæc deſumta. Qua quidem in re dijudicanda peritorum judicio ſtatur, quales ſunt fabri, murarii, architecti &c. quorum officium eleganter in perſona menſoris deſcribit *Aggen.*

gen. Urbic. ap. Rigalt in Auth. fin. Reg. his verb. *in judicando autem menſor bonum virum, & juſtum agere debet, nulla admonitione aut ſordibus moveri, ſervare opinionem, & arte & moribus, omnis illi artificii veritas cuſtodienda eſt, excluſis illis ſimilitudinibus, quibus falſa pro veris ſubjiciuntur. Quidam enim per imperitiam quidam per impudentiam peccant. Totum autem hoc judicandi officium, hominem bonum, juſtum, ſobrium, caſtum, modeſtum, & artificem egregium exigit.* Horum itaque dicto, tanquam in arte ſua, præſertim cum Sacramento deponentium, omnino fides habenda eſt. *arg. l. 11. §. 1. C. d. Advoc. diverſ. judicior. l. 20. verb. deponentib. C. de fid. inſtrum. N. 7. c. 3. §. 2. in f. l. 1. pr. ff. d. Ventr. inſpic. Cæp. d. l. n. 14. Peg. d. l. Theſ. Deciſ. 23. n. 2.* quod ipſum in celeberrima Argentinenſium Rep. ejusdemque judiciis animadvertere licet. Quandocunque enim ad ocularem, quam vocant, inſpectionem, vulgo zum Augenſchein pervenitur, ſemper una cum deputatis utriusque judicii Dnn. Aſſeſſoribus, mittuntur, qui inſpiciant, primates Architecti, ab Inclyto Magiſtratu peculiariter ad hoc ordinati, vulgo verordnete Werckmeiſter dicti, quorum Relationi, Judici in pleno conſeſſu faciendæ, poſtmodum & ſtatur, & ſententia informatur, addita plerumque formula: Iſt auff der Depp. Herren und Werckmeiſtere eingenommenen Augenſchein und gethane Relation mit Urthel zu recht erkannt, &c.

XI.

Viſis hactenus, & in genere, nec niſi obiter tantum perluſtratis ſignis & indiciis quibus vel communionis,

nionis, vel proprietatis qualitas parieti annexa probari poſſit, cum non adeo in aprico res ſit, nec omnia quæ hactenus adduximus indicia, omni exceptione majora, non abs re eſſe duximus, ſi paulo diſtinctius cum *Menoch. d. l.* quæſtionem hactenus propoſitam examinemus; Ita autem diſtinguit ille: *Aut*, inquit, adſunt ſigna his parietibus apponi ſolita, ad ſignificandum, proprii an vero communes ſint: *Aut* deficiunt quidem ſigna, alterutro tamen in poſſeſſione exiſtente: *Aut* denique neque ſigna, neque quaſi poſſeſſio unius vel alterius apparent. De *primo* Diſt. membro hucusque vidimus, cum de ſignis multifariis verba fecimus. *Alterum* quod attinet, ſi de quaſi poſſeſſione unius conſtet, paries præſumitur illius eſſe proprius, ſicut e contrario communis eſſe judicatur, ſi ambo ſint in poſſ. *Tertio* caſu, murus præſumitur communis. *arg. l. 19. ff. comm. div. l. pen. ff. pro ſoc.* Quis vero in quaſi poſſ. parietis eſſe dicatur, non invenuſte tradit *Ruin. conſ. 55. n. 1. vol. 4.* ſc. ſi quis murum, de quo eſt controverſia, propriis expenſis fecerit conſtrui, inque eo feneſtras, totum murum perforantes, immiſſas in eum habuerit, quæ per illum, atque ſucceſſores ſuos, tam ſingulares, quam univerſales, retentæ ſint, & de præſenti retineantur, hi enim actus ſunt poſſeſſorii, per quos acquiritur & probatur poſſeſſio, per *Br. in l. 1. §. 8. ff. d. itin. act. priv.* & licet ab alio vicino fuiſſent immiſſa tigna, vel quid ſuper eo inædificatum, nihilo tamen magis, paries præſumeretur communis: ſed debebit immittens, ſive ædificare volens, probare de jure immittendi, alias injuſta dicetur facta immiſſio, propriaque authoritate per illum, qui poſſidet,

tolli

tolli, vel interdicto *uti poſſidetis*, conveniri poterit *Ruin. d. conſ. n. 5. cum ſeq.* Unde quæ ſupra de Immiſſione tignorum & aliis dicta ſunt, non aliter procedunt, quam ſi ambo vicini ſunt in poſſeſſione muri, neque conſtat, quis illorum murum ædificaverit, & ſic, quando non apparet magis de jure unius, quam alterius, nam tunc, donec probetur contrarium, poteſt præſumi, quod murus ab illis communiter poſſeſſus, ſit communis. *Ruin. & Maſcard. ll. citt.*

XII.

His ita præmiſſis, facili nunc negotio demonſtrari poterit, quænam probationes pro inſufficientibus habeantur, quod enim in *th. 9.* diximus: ex tignorum impoſitione communionem parietis probari, id verum eſt, ſi cætera ſint paria, h. e. ſicut in *th. præced.* præmonuimus, ſi uterque in poſſ. muri ſit, neque magis conſtet de jure unius, quam alterius, ſecus igitur ſe res habet, quando de potiori alicujus jure conſtat, hoc enim caſu nihil prorſus efficit iſta tignorum impoſitio ad communionem. Deinde etiamſi dictam concluſionem ita accipiamus, ut uterque in poſſ. ſit, non tamen exinde putandum eſt, quod illa tignorum impoſitio nobis quicquam juris, ratione dominii, afferre queat: quod enim ex impoſitione tignorum murus probari dicitur, id Dd. intellectum volunt de qualitate communionis, videl. an pro indiviſo, an pro diviſo talis. Quod vero ad hanc *Quæſt.* attinet, illi murum præſupponunt jam antea communem, ut, qui in communi ſolo ædificatus eſt, nam quoad Dominium ipſius, hoc non operantur tigna aut alia ſigna, cum

iſte non ſit concludens Dominii probandi modus, neque a Dd. in iis locis, ubi declaratur, quomodo dominium probetur, tradatur. Vid. *Ruin. d. l.* Fallit etiam hæc Concluſio, nec ex impoſitione tignorum, abſolute conſiderata, communio probari præciſe poteſt, ſi vicinus, cujus proprium fuiſſe murum conſtat, a vicino, tignorum, quæ in pariete habet, immiſſorum gratia, pecuniæ quidpiam acceperit; nam hoc in caſu diverſimode res ponderanda venit, modo namque ex quantitate pecuniæ communio, modo etiam ſervitus tigni immittendi probatur, quodſi enim ſumma pecuniæ ſit major, præſumitur communio alteri conceſſa eſſe, pro communione quippe plus conſuevit ſolvi, quam pro ſervitute, ubi non niſi quod vicini intereſt, ſolvendum eſt. *Cæp. & Peg. arg. l. 23. ibi: ex quantitate pecuniæ ff. ad Treb. l. 1. ff. d. reb. dub. Manz. n. 38.* Sin autem plane nihil acceperit, & tigna nihilominus immitti paſſus fuerit, dominus tigni ſervitutis potius, quam communionis Jus habere creditur, quoniam nuda vicini patientia magis ſervitutem inducit, quam communionem. *arg. l. 15. §. 1. ff. d. ſerv. dd. Dd.* Ita quoque non probatur ex hac tignorum immiſſione, ſi non ſint immiſſa æqualiter, ſed unus a parte ſua habeat, quæ totum murum penetrent, alter non niſi ad dimidiam usque muri porrecta teneat, hoc enim caſu pro eo, cujus tigna penetrant, proprietas, pro altero jus ſervitutis inducitur. *R. P. F. l. ſupr. cit. §. 5. & 11. Conſ. R. P. W. d. t. 6. §.* So aber einer. Idem eſt, ſi ex inſpectione muri, in quo ab utraque parte tigna ſunt immiſſa, alia reperiantur, anterioris temporis, alia recentioris: tunc enim pro antiquioribus tignis judica-

judicatur, & alter ſervitutis tantum nomine immiſſa habere creditur. *R. P. W. d. l. §. 2.*

XIII.

Diximus etiam in *th. 9. n. 2.* communionem probari ex impoſitione & exiſtentia foraminum atque feneſtellarum in muro conſtitutarum; Verum nec hic probandi modos eſt ſufficiens, eo caſu, ſi feneſtella, vel ſimile ſignum, ex uno latere parietis fieri potuiſſet, clam ab illo vicino. v. g. ſi vicina domus aliquo tempore non fuit habitata, nam tunc vicinus commodam occaſionem habuit, hæc & alia ſigna ſimilia apponendi, ac proinde tale foramen non eſt ſignum aliquod indubitatum, præſertim ſi reperiatur inciſum, & non prehenſum vel fornicatum. Wann die Löcher oder Blindfenſter nur eingeſpitzt oder eingehawen, und nicht in der Maur eingebunden ſeyn. ex *Menoch. d. l. n. 12. Manz. n. 6.* Cujus generis controverſiam non ita pridem in judicio ventilatam fuiſſe, niſi nos fallit memoria, arbitramur. Quo certe caſu omnis fere Regula ſuum perdet officium, & pleraque ſigna peſſum ibunt. Sicut & illud, de quo *in n. 8. d. th. 9.* mentionem fecimus, ex hac ead. ratione *Manzio dict. loc. n. 11.* videtur eſſe dubium, quia annuli iſtiusmodi ferrei, facilius clam, nec advertente vicino inſeruntur, quam cætera. Quinimo & feneſtras clam & inſcio vicino, nonnunquam fuiſſe conſtructas, teſtis eſt *Burſatus conſ. 58. n. 5. ex. Caſtrenſ. conſ. 134. num. 2. Verſ. nec obſt. vol. 2.* Ita quoque in *d. th. 9. n. 3. in fin.* notanter addidimus, ſignum requiri æquivalens, quod alii ſigno oppoſitum communionem inducere debeat, qua ratione nonnunquam

 unicum

unicum duntaxat ſignum prævalere duobus minus validis poſſe, adeoque boni viri arbitrio rem relinquendam, aſſerit *Manz. d. l. n 28. contra Menoch. d. l. n. 19.* qui pluribus ſignis deferendum eſſe ſtatuit.

XIV.

Heic nova emergit Quæſtio. An ſi prædicta ſigna tantum in aliqua parte muri reperiantur, totus paries talis eſſe dicendus ſit? Reſp. *aut* murus eodem tempore fuit extructus, & totus talis præſumitur, qualis ~~judicatur illa pars in qua ſigna extant~~, eſt enim murus unicus, unum autem & idem diverſo jure cenſeri non poteſt, *Cæpoll. n. 18. Menoch. d. l. aut* temporibus diverſis in longitudinem ad aliquot pedes productus, & in hac nova parte muri jus tigni, vel jure communionis, vel jure ſervitutis, immittendi, ceſſat: quia hoc quaſi novum eſt ædificium, quod ante non fuit, quare in eo tantum loco, nec alio, quam in quo tigna ſunt immiſſa, communis eſt, vel ſervitutem debet. Unde quoque poſſumus dignoſcere, utrum murus pluribus communis ſit, nam ſi uno & eodem tempore in longius productus eſt, in totum communis eſt omnibus, penes illum ædificia tenentibus, ſin autem diverſo, in eo tantum loco communis eſt, in quo tigna vel alia ſigna reperiuntur. *Cæp. & peg. loc. cit.*

XV.

Quod de pariete in longitudinem producto, Idem etiam de eo, qui uno, vel diverſo tempore altius ædificatus

ficatus eſt, judicium eſto. *dd. Dd.* Novum enim non eſt, murum aliquem pro parte inferiori communem, pro ſuperiori proprium, & alteri ſervientem exiſtere præcipue in hac civitate. Ubi non raro reperiuntur: die von unden her dick, und zu beeden Seiten mit Blind-löchern oder andern Zeichen verſehen, bis etwan an die Helft der Maur oder drüber, allwo es hernach einen Abſatz gibt, und die Maur dünner wird, und ſich biß an den Gipfel des Hauſes erſtrecket, und dem eigenthumlich zugehöret, deſſen Laſt darauf ruhet. Cujus rei exemplum in Inclyto Senatu minori hujus loci contigiſſe, memoriæ nondum excidit, ubi ex camino, qui ab inferiori parte parieti affixus eſt, concurrentibus ab alia parte ſignis aliis, apparebat communio parietis inferioris, in parte vero ſuperiori non amplius communionis, ſed ſervitutis jure caminus iſte habebatur. Ita quidem ut ob metum incendii murique tenuitatem, vel cautio damni infecti, vel ſublatio ipſius camini peteretur, Controverſia tamen amicabili tandem compoſitione ſopita. Concordat. *Stat. Francof. d. l. §.* und nemblich.

XVI.

Cauſam Materialem juſto & legitimo excipit ordine *formalis*, quæ evolvitur, inquirendo in juris hujus qualitatem, quando quæritur: Qualenam illud ſit, perſonale, an vero Reale; & ſi reale, ad quamnam ſpeciem Jurium in re referri, & quomodo ab aliis Juribus diſtingui debeat. Prius quod attinet, nemo, quod opinor, inficiabitur, illud prout conſtitutum jam eſt, & quatenus a nobis hic accipitur, ad nullam ſpe-

ciem jurium ad rem, ſive Obligationum referri poſſe, quia obligatio omnis principaliter afficit perſonam, eique neceſſitatem imponit, ad aliquid præſtandum, ita tamen, ut ipſa res nondum ſit devincta & obnoxia: obligatio enim non facit corpus aliquod noſtrum, ſed perſonam tantum adſtringit, ad aliquid dandum, vel faciendum, vel præſtandum, perhibente *Paulo in l. 3. ff. d. O. & A. Hoc* autem *Jus* principaliter afficit *rem*, h. e. ipſum parietem, qui & quatenus communis eſt, non niſi per conſequentiam vero, & ex ipſo ſuo facto perſona ſocii vel vicini convenitur, dum quid fieri, ~~vel non fieri in pariete communi~~, ad quod tamen ipſe jam ante deſtinatus erat, (de qua deſtinatione aliquam multa collegere *Dd. Burſatus. d. conſ. 57. n. 7. & ſeqq. conſ. 58. n. 4. Theſaur. deciſ. 41. n. f.*) recuſat; in quo cum ſitus ſit character Jurium in re cum *Sutb. diſſ. 4. th. 2. Ampl. p. m. Bicc. Diſp. oper. Aur. th. 2. lit. y. & Dd. commun.* conſequens eſt *Jus parietis communis eſſe aliquod Jus Reale.* Verum enim vero cum *Jus in re* ſit *quadruplex; Dominium, ſervitus, poſſeſſio* & *pignus;* non immerito ſecundo loco quæritur: ad quamnam horum 4. Jurium *in re* ſpeciem referri, & a quibus diſtingui debeat? Quoniam igitur quivis ſociorum proprietatem habet in pariete, (nam ſuum quisque poteſt dicere, quod cum alio commune habet. *l. 46. ff. d. N. l. 74. d. leg. 3. l. 25. l. 58. l. 239. ſ. fin. ibique Goth. ff. d. V. S.*) nemo non primo ſtatim intuitu perſpicere poteſt, *Jus* hoc omnino debere referri *ad dominium*, quod nihil aliud eſt, quam *Jus, quo res corporalis eſt noſtra*, id eſt, nobis propria. *Bicc. & Sutb. dd. ll.* his enim verbis, dominii ſcilicet & pro-

prieta-

prietatis, promiſcue utuntur JConſulti *l.35. & ſeq. ff. d. A. R. D.* Unde obvium eſt (1.) Jus hoc ad ſervitutem referri non poſſe, cum nemini res ſua ſervire queat. *l. 26. ff. d. S. P. U. l. 33. ff. d. S. P. R. leg. 5. princ. ff. ſi Uſusfr. pet.* (2) Deinde a poſſeſſione differt eatenus, quatenus dominium & poſſeſſio, cujusmodi differentias ſatis copioſo numero adducunt Dd. *Vid. Conn. lib. 3. cap. 3. n. 1. Calvin. Lex Jurid. p. 292.* præſertim a poſſeſſione differt eo, quod poſſeſſio proprie ſit detentio quædam rei, quæ noſtra non eſt, ſed quam aut putamus eſſe, aut debere eſſe noſtram. Cui adſtipulatur *Javolenus in l. 115. ff. d. V. S.* qui, *poſſeſſio*, inquit, *ab agro juris proprietate diſtat: quicquid enim apprehendimus, cujus proprietas ad nos non pertinet, nec pertinere poteſt, poſſeſſionem appellamus.* Unde *Conn. d. l. 3. c. 7. n. 2.* ait: *qui fundum ſuum poſſidet, Dominus potius appellatur, quam poſſeſſor, quoniam fructus omnes, quos de fundo ſuo percipit, pars ſunt Dominii eosque jure domini, non authoritate poſſeſſoris percipit.* & paulo poſt: *Ideo neque quenquam appellamus poſſeſſorem fundi ſui, ſed dominum, Contra vocamus eum poſſeſſorem qui alienis nullo jure utitur fruiturque.* Jus autem de quo nos agimus, conſtitutum eſſe in re propria, ex antedictis pateſcit. (III.) Denique nec ad pignus referri poſſe certum eſt, quia *pignus eſt Jus conſtitutum in re debitoris ob ſecuritatem crediti;* Neceſſario igitur pignus, ceu acceſſorium aliquod præſupponit ſuum principale, quod eſt debitum; Jus vero communis parietis eſt Jus quoddam per ſe ſubſiſtens.

XVII

Cauſam Efficientem hujus Juris noſtri conſtituimus *conſenſum & conventionem*, quæ inter utrumque vicinorum interceſſit, de pariete inter ſe communicando; idque vel *expreſſe*, cum unusquisque eorum certam fundi portionem in medium confert, ut ſuper ea paries communis extruatur. *l. 52. §. 13. ff. pro ſoc.* vel *tacite* veluti jam *ſupr. in th. 7.* ſubindicavimus. Non incongrua huic loco eſt Quæſtio, quibus modis Jus hoc conſtituatur? *An paries ex eo fiat communis, ſi, citra conventionem expreſſam de ineunda communione ad ædificationem parietis, alter vicinorum partem ſumptuum ſuppeditet? Pariſ. Conſ. 116. n. 9. Vol. 4.* Reſp. quod ſic, ex ea procul dubio ratione, quod & tacito conſenſu, re nempe in præſenti conſtituta, actuque ipſo in commune redacta, ſocietas contrahi dicatur in *l. 4.* ibi: *re. ff. pro ſoc.* quo nihil innuitur aliud, quam ſtatim inter tractandum, rebus in commune collatis coiri poſſe, non quod prorſus nulla verba interveniant, ſed quod interveniant quidem, nulla tamen facta ineundæ ſocietatis mentione, utpote quæ ex ipſo facto rerum ſtatim collatarum ſatis colligitur. *Vid. Franzk. comm. ad. 1. pro ſoc. n. 5.* Idem igitur ex tacita pecuniæ ad ædificandum collatione, quoad inducendum Jus Parietis communis colligere licebit. Ulterius quæritur: *Utrum is, qui duas habet domos, inter quas paries eſt medius, alterutras ex hiſce duabus vendendo, medium iſtum parietem ſibi cum Emptore communem faciat?* Ad quod affirmative reſpondere non dubitamus. *arg. l. 4. ff. d. ſerv. leg. ibique Goth.* Quod ſi enim is, qui duas habens

bens ædes, unas mihi, alteras tibi legavit, medium parietem, utraſque domos diſcernentem perinde communem reddit, atque ſi ſolus paries duobus communiter legatus eſſet, non video, quin ſi ipſe retineat alteras, & alteras vendat, ex identitate rationis, idem dici & poſſit & debeat, nam ipſe venditor ſupplet locum ſecundi legatarii. *Facit l. 36. ibique Gl. ff. d. ſerv. P. U.*

XVIII.

Cauſa Finalis ex propoſito & intentione conſtituentis, acquirentis & vindicantis jus hoc in pariete vicini, deſumitur, quæ principaliter eo videtur colliмare, ut ſalvas & incolumes quocunque in caſu conſervaret ædes, easque ab omni injuria, quantum quidem poſſet, defenderet.

XIX.

Ex ſerie ſignorum, quibus vel communionem, vel proprietatem parietis probari, per integram *th. 9.* adduximus facilis erit dijudicatio *Effectuum* ex hoc Jure deſcendentium, quandocunque enim quoddam prædictorum ſignorum in pariete apparet, ſtatim ratiocinamur, eum qui hoc impoſuit, Jus illud imponendi habuiſſe. *Maſcard. d. Concl. 1144.* cum nihil rei alienæ licitum ſit imponere. Hac in re, ut aliquanto felicius procedamus; diſpeſcimus *Effectus* in *primos* & a primis *ortos.*

XX.

Primi abſolvuntur duabus hiſce quæſtionibus: *Quidnam cuique ſociorum in pariete communi facere liceat?* Et deinde: *Quid non liceat?* Præſuppoſitis itaque hanc in rem *duabus Regulis*, quæ deſumuntur ex *l. 13. ff. d. S. P. U. & l. 19. eod.* quarum *prima* eſt: *Quotiens damnum vel parieti, vel ſocio ex actu aliquo imminet, totiens actus iſte eſt illicitus, & a vicino prohiberi poteſt; Altera* vero: *Quotiens id, quod in pariete fit, ſocium non lædit ullo modo, ſed toti ſocietati prodeſt,* (ſaltem quantum ad ornatum) *totiens & indiſtincte ſocio etiam invito id fieri poteſt. Ang. in l. 39. n. 8. ff. de damn. inf.* Sequentes extruimus Concluſiones.

XXI.

Prima eſt: quod regulariter non liceat vicino tignum immittere in parietem communem, quia in re communi potior eſt conditio prohibentis. *l. 28. ff. comm. div. cap. 56. d. R. I. in 6. l. 11. in f. ff. ſi ſerv. vind.* Et quia per hanc tignorum immiſſionem & parieti, & vicino damnum infertur. *arg. d. l. 13. & 19.* quoniam tamen multas hæc Regula pateretur Exceptiones, hinc non improbabiliter forte diſtinguimus *cum Cæp. cap. 30. num. 4. Aut* enim, inquit, tigna jam ante erant immiſſa, *aut* de novo immittenda veniunt. *Priori* caſu dubium non eſt, quin in priorum locum ſupponi posſint alia, quia ſurrogatum ſapit naturam ejus, in cujus locum ſurrogatur. *arg. l. 10. §. 2. ff ſi quis caut. in jud. ſiſt. cauſ. l. 20. pr. junct. l. 33. in f. ff. d. S. P. U. Ang.* in

in l. 13. ff. d. t. Peg. d. t. 30. §. Jedoch wird hierinn. Et in materia ſervitutis tigni immittendi. vid. *Stat. Arg. tit.* von Gebäw. *ibi:* Iſt aber eine Mur eins gar, und iſt innen halb darumb gebuwen, ſo ſoll jener nit mehr darinn buwen, dann in dieſelben Löcher. ultra enim ea, quæ ante immiſſa erant, de novo immittere non permittitur. *l. 14. pr. ff. ſi ſerv. vind. R. P. F. part. 8. tit. 4. §. 2. & 3. Poſteriori Cæpolla* ſubdiſtinguit: quod *aut* ab initio paries ad hoc ipſum communiter quæſitus ſit, ut ſuſtineat onera utriusque ædificii, & poteſt ſocius altero invito immittere. *vig. l. 12. ff. Com. div. aut.* non ita quidem quæſitus, deſtinatus tamen ad ſuſtentandum onera utriusque, tunc, ſi per immiſſionem tignorum nec parieti, eo quod forte ſatis aptus eſt, nec ipſi vicino noceatur, idem dicendum erit. *d. l. 12. vid. omnino. l. 52. §. 13. ff. pro ſoc.* ubi expreſſe actio pro ſocio adverſus eum conceditur, qui immitti in parietem ad onera utriusque ædificii ſuſtinenda communiter ædificatum recuſat, quo ſenſu accipi debet *Conſuet. Bituric. ap. Bojer. d. Serv. Real. art. 193.* his verbis: *En mur mectoyen & commun chaſcune des parties peut percer tout oultre le dit mur pour y mettre, & aſſoir ſes poultres, ou ſolives, ou autre bois en rebuchant ſes pertuys.* Secus ſi vel parieti vel vicino quicquam nocumenti inferretur, adeo quidem, ut ſi de facto tignum immittere præſumſerit, vel aliud quidvis imponere tentaverit, vel propria authoritate rem perdere, quæ immiſſa fuit, liceat, vel alter actione Negatoria convenire queat *per text. expr. in l. 27. pr. ff. ſi ſerv. vind. l. 29. §. 1. ff. ad l. Aquil.* quamvis negari non poſſit, melius ſibi conſulere, qui loco authoritatis propriæ, officium Judicis

nobile implorat, niſi de facili judicis copia haberi non poſſit, damnumque exinde emergens admodum grave ſit. *Theſaur. deciſ. 41. n. 17.*

XXII.

(II.) Concludimus, quod ſocio juxta parietem communem tubulos habere non liceat. *d. l. 13. in pr. d. S. P. U.* ſive ſint tales tubuli, per quos aqua ducitur (nam fiſtulam junctam parieti communi, quæ aut ex caſtello, aut ex cœlo aquam capit, non jure haberi *Proculus* ait *in l. 19. pr. ff. d. t.*) ſive tubuli fumarii, per quos fumus caminum emittitur. *d. l. 13. pr.* ratio quia per eos flamma torretur paries, nimioque aquarum diſcurſu corrumpitur. *arg. dd. ll. Ang. ad l. 39. d. damn. inf. Cæp. c. 67. n. 6. & Anton. Theſ. Deciſ. 115. n. 4.*

XXIII.

(III.) Infertur, multo minus ignem juxta parietem communem facere licere, quod ſi enim tubuli fumarii non tolerantur, quia torretur paries, quanto minus ipſe ignis licitus erit & tolerabilis, cum multo magis per ignem, quam per tubulos extorreatur. *arg. d. l. 13.* Limitatur tamen hoc a *Cæpoll. lib. 2. c. 46. num. 1.* ut ignis fieri poſſit, ſi ſit modicus, murusque in eam craſſitiem extenſus, ut nullum prorſus damnum vel metui, vel imminere parieti poſſet. *arg. l. 19. d. S. P. U. l. 27. §. 10. ff. ad L. Aquil.* Et de muro craſſiſſimo dicit *Ang. ad d. l. 13.* quod & ignem maximum juxta illum habere liceat. Caminum tamen quivis ſocio-

ciorum in pariete communi facere poteſt, ita quidem, ut ſi pro diviſo communis ſit, cavare murum usque ad dimidiam poſſit, quia eo usque durat pars ejus. Quale exemplum parietis pro diviſo communis, & camini usque ad medietatem illius extenſi, habemus in ædibus *Sereniſſimi Principis* noſtri, quas hic habet, vulgo der Marggräfiſche Hof dictis. Sin pro indiviſo, tunc cavatura etiam ultra dimidium fieri poteſt, quia in omni parte muri dicitur laborare in re communi, habet enim quilibet portionem, in qualibet particula pro indiviſo *Gl. in l. 14. C. fam. erciſc.* niſi paries cavaturam pati non poſſit. *arg. l. 24. ff. d. S. P. U.* vel niſi alter ſocius velit, quod facere poteſt, (videmus enim quemlibet ſociorum in pariete communi a parte ſua habere caminum. *Ang. ad d. l. 13. n. 7.*) ab altera parte ſua facere caminum, vel denique, niſi murus ſit ita debilis, ut etiam temperatum ignem faciendo torreretur, ſocioque damnum fieret *d. l. 13. ibique Gl & Dd. in verb. non licet. Cæp. c. 64. n. 8. Conf. conſuetud. Bituricenſ. art. 195. ibi: En mur moitoyen le premier, qu' aſſiet ſes cheminées, l' autre ne les luy peut faire oſter, ne reculer, en laiſſant la moitie du mur, ou un chantille pour contrefeu*, penetrare autem ad fulcra camini, pilasque ac femora configenda, parietem poteſt. *Bojer. d. l. vid. R. P. W. d. l. tit. 7. §. 4.*

XXIV.

(IV.) Negamus ulli ſociorum conceſſum eſſe conſtruere furnum vel fornacem penes parietem communem, *arg. d. l. 13. & l. 19. de S. P. U. & l. 28. ff.*

comm. div. c. 56. d. R. J. in 6. niſi unius vel duorum pedum ſpacium inter parietem communem relinquat *per l. fin. ff. fin. Reg. Gl. in d. l. 13. in verſ. ad parietem. Conſuetudo tamen Bituricenſ.* non niſi dimidium pedem requirit inter furnum & parietem relinquendum *d. l. art. 199.* his verbis: *Entre ung four & mur mectoyen doit auoir demy pied d' eſpace vuyde pour eviter le danger de la chaleur, & l'inconvenient du feu. Conf. R. P. W. d. t. 7. §. f.* Commode hic quæri poteſt: ſi Titius furnum juxta parietem communem, eo, quo diximus modo, habeat, & damnum det parieti, vel certe veriſimiliter dare poſſit, an & qua actione a Mævio vicino conveniri poſſit? Reſp. ſi damnum datum eſt, agendum *ex c. 3. L. Aquiliæ. vid. l. 27. §. 5. ff. ad L. Aquil.* ubi nominatim iſtius damni, quod per combuſtionem contingit, mentio fit. *Conf. §. 10. d. l. & l. 24. §. 7. ff. d. damn. inf.* Si damnum datum non ſit, ſed ita Titius ignem habeat, ut metuat Mævius, ne ſibi damnum detur, poteſt agere ad cautionem *de damno infecto. Cæp. c. 50. per d. §. 10. in f.*

XXV.

Ita (V.) nemo ſociorum invito altero in pariete communi feneſtram facere poteſt, totum murum penetrantem, *l. 40. ff. d. S. P. U.* Ratio, quia per eum mutatur facies parietis, debilitatur, & ſocio nocetur. *Br. in l. 8. C. d. Serv. arg. l. 4. l. 40. ff. d. t. vid. Carpz. I. F. lib. 2. conſt. 41. Def. 12. num. 10. Pariſ. Conſ. 69. num. 3. Vol. 1.* Et ſi de facto feneſtra ſit confecta, debet recludi, nec facienti ſufficit; ſocio obtuliſſe refuſionem

nem damni & intereſſe, uti cum *Ang. in l. 26. ff. d. S. P. U.* ſtatuit *Pariſ. d. l. n. 4.* quod verum eſt in pariete pro indiviſo communi: nam qui pro diviſo talis eſt, ſicut ad dimidiam uſque altius elevari murus poteſt ita ædificato feneſtra imponi poterit. Fortaſſe tamen referre poteſt, an vicino per feneſtram hanc nocumenti quidpiam inferatur, puta, quod in ædes ſuas vel de præſenti, vel de futuro introſpicere quis poſſit, hoc enim caſu valebit Reg. *l. 28. ff. Commun. div. arg. d. l. 13. & 19. d. S. P. U.* Nam præſumeretur illud fieri ad æmulationem vicini, cujus valde intereſt, ne arcana ejus detegantur, utque domi ſuæ ſecreto habitet, neve familiarem victum ſuum alienis oculis committat: Nam plurimi

Scire volunt ſecreta domus, atque inde timeri.

Itaque *Plut. in lib. de Curioſitate* monet, ut *ſi quando præterimus fores alienas, ne introſpiciamus, neque oculos tanquam manus, in ea, quæ intus ſunt, injiciamus, nihil enim authore Xenocrate, referre, oculos ne, an pedes inferamus in alienum.* Hoc igitur caſu nequidem in proprio pariete feneſtra ad alterius æmulationem fieri poteſt. *Dd. comm. in l. 8. C. d. Serv.* Ubi *Cyn.* ait: *Si quis prope Monaſterium haberet ædes proprias, & is murum ſuum altius ædificare vellet, ut feneſtris per eum apertis, ſecreta eorum videre poſſet, nullatenus id ei permittendum eſſe.* Idem *Maſc. prob. Vol. 2. Concl. 620. n. 9.* dicit: *ſi quis parietem vel fundum juxta domum virginum & monialium haberet conſtitutum, ſuumque parietem altius elevare præſumeret, id ad æmulationem fieri & inhoneſtatem, ut Moniales Religioſas aut virgines videret.* Conf. *Gail. 2. Obſ.*

Obſ. 69. n. 26. An autem claudere feneſtram communiter factam, permiſſum ſit? tradit *Ang. in d. l. 39. ff. d. damn. inf. & in d. l. 13. d. S. P. U.* In Affirmativam proclive eſt *Statut. Arg. d. l. ibi:* Iſt ein Mur gemein, do Fenſter durch gondt, welcher dann will, der mag die Fenſter wol vermuren uff ſeinen halben theil der Mure, er habe ſich dann verſchrieben oder verbunden mit Brieffen oder mit Leuthen, daß Er es nicht thun ſolle.

XXVI.

Neque (VI.) in pariete communi conſtrui Neceſſarium vel Cloaca poteſt: per ſæpe dictam rationem, & quia parieti non poteſt non damnum aliquod & corruptio per iſtiusmodi ſordes, vicino vero per fœtum iſtum intolerabilem ſumma inferri moleſtia & incommodum. *arg. d. l. 13. & 19. R. P. W. d. lib. 5. part. 4 tit. 5. §.* Gleicher weiſe. Ob quam putredinem & incommodum exinde oriundum adeo ſollicitum eſt *Statutum Argent.* ut & trium pedum ſpatium, inter cellam alterius, & neceſſarium ſuum, ædificantem jubeat relinquere. *ibi:* Wo ein Keller iſt, und will ſich Nachbur ein Prophey machen, der ſoll des Grunds drey Schuh dick darzwiſchen laſſen, iſt echt der Grund gut, iſt aber der Grund nit gut, ſoll er ihn mit gutem Leymen verſchlagen. Cæterum ſi aliud inter ſocios convenerit, vel ceſſet iſtiusmodi incommodum, ob muri forte craſſitiem inſignem, vel conſuetudo loci, quæ in his rebus diligenter obſervanda, aliud ſuadeat, neceſſarium fieri poſſe non negamus, per ea quæ habet. *Cæp. in t. d. Neceſſ.*

XXVII.

XXVII.

Ex ſæpe dictis rationibus apparet (VII.) quod nemo ſociorum, altero invito, ſervitutem parieti communi imponere poſſit. *l. 2. ff. d. S. P. U. l. 11. ff. d. S. P. R. l. 33. pr. eod. l. 5. in f. ff. comm. prædior. Vid. Weſ. ad t. d. Serv. n. 9. Pariſ. Conſ. 63. n. 7. per l. 28. ff. Comm. Div.* alter enim ex ſociis non conſenſit. Ergo nec iniqua conditio per alterum ei debet inferri, *per l. 74. ff. d. R. J.* nec conceſſio hæc in ejus præjudicium ullo modo vergere poteſt; non enim debet nocere factum alterius ei, qui nihil fecit, *l. 5. §. 5. in f. ff. d. novi op. nunc. arg. l. fin. ff. d. SCt. Silan. l. 2. §. 1. ff. ſi quis aliq. teſt. probib. l. 1. pr. ff. d. alien. judic. mut. ca. l. 6. §. fin. C. unde vi.* quare valebit quidem ſervitus reſpectu imponentis, ut v. g. ipſi altius elevare murum non ſit permiſſum, non tamen valebit reſpectu ſocii alterius, ſed ipſi, altius tollendi parietem, omnino facultas erit, *per d. l. 11.* ſed ſi quis non ſocius tantum reſpectu parietis, verum Dominus quoque in ſolidum exiſtat reſpectu domus, in qua paries talis habetur, qui cum alio vicino communis ſit, dominus autem tertio alicui in domo ſua ſervitutem conſtituat, Quæritur: an hoc pacto etiam parieti impoſita cenſeatur? Reſp. *Ang. in l. 25. §. 1. ff. d. S. P. U.* quod ſic: Ratio quia tranſit cum univerſitate, quo caſu multa fieri & tranſire poſſunt; quæ alias nec fieri nec tranſire poſſent. *arg. l. 24. ff. d. contr. Emt.* Servitus autem hoc modo impoſita domui, non nocebit alteri, qui ſpecialiter ſocius eſt reſpectu parietis, quo minus poſſit altius tollere, qui caſus continetur *in d. l. 25. §. 1. Conſ. ll. ſupr. citt. Cæp. c.*

40. n. 21. Sed quæſo! An non ſufficit, alterum ex ſociis præſentem eſſe, nec ignarum ſervitutis, per alterum parieti impoſitæ, an vero expreſſus ipſius conſenſus præciſe requiritur? Poſterius. *Aff. per l. 5. ff. d. S. P. U.*

XXVIII.

Hinc patet (VIII.) quid ſentiendum ſit de illa Quæſtione: *An unus ex ſociis in communi loco vel pariete, invito altero, jure ædificare poſſit?* quam movet ipſe *JCt. Marcellus in l. 11. ff. d. ſi ſerv. vind.* & in ſua Deciſione ſubſcribit Negativæ, dicens: prohibendi potius, quam faciendi jus ſocio competere: quia magis ille qui facere conatur, quodammodo ſibi alienum quoque jus præripit, ſi quaſi ſolus Dominus, ad ſuum arbitrium uti jure communi velit. *fac. l. 28. ff. comm. div.* ubi nemo Dominorum in re communi quicquam facere invito altero, poſſe dicitur, in re enim pari potiorem eſſe cauſam prohibentis, conſtat. *Conf. l. 27. §. fin. ff. d. S. P. U.* Ubi paries communis ab uno ex ſociis altius ſublatus jure haberi dicitur: Ad hanc itaque ἀντινομίαν conciliandam, quam maxime facit illa, quam *ſupr. in theſ. 9. princ.* laudavimus, diſtinctio. *Aut* enim paries pro indiviſo communis eſt, aut pro diviſo; ſi pro indiviſo, neque tollere altius neque ædificare licebit, quo pertinent *ll.* ſuperius adducta, vel ſi de facto ædificatum fuerit, ædificatum certe non ædificantis proprium, ſed commune erit dicendum *arg. l. 35. cum ſeqq. ff. d. damn. inf. Theſ. Deciſ. 41. num. 7. & deciſ. 23. num. 2. in f. ibique citt. Dd.* & hoc etiam ratio-

rationis eſt, cenſetur enim quodammodo ædificare in loco alieno, *arg. d. l. 11. in f. ff. ſi ſerv. vind.* Jam vero, qui in alieno ſolo, quamvis ex ſua materia, ſciens ædificaverit, ædificium facit ejus, cujus & ſolum eſt, materiæque dominus proprietatem ejus amittit. *l. 7. §. 12. ff. d. A. R. D. §. 31. J. d. R. D. l. 28. ff. d. t.* & ædificium ſuperius cedit parieti inferiori. *l. 2. & l. 16. C. d. R. V.* quod ſi ea conditione ædificare vult, ut ædificium commune fiat, non videtur prohiberi poſſe. *vid. Boër. conſ. 5. num. 25.* concordat etiam *Stat. Arg. d. tit. ibi:* Iſt ein Mur gemein, und will einer buwen unter den zweyen, welcher der iſt, der mag die Mur höher führen, und gar begryffen ohn ſeines ſchaden, und ſoll doch die Mur gemein ſeyn. Utique ſi ſatis aptus fuerit oneribus ferendis. *d. l. 35. & ſeqq. d. damn. inf. l. 24. ff. d. S. P. U.* nam ſi paries non fuerit aptus, aut damnum ſenſurus ſit alter, ejusque qui ædificat, nihil interſit, obſervatur Regula. *l. 11. ff. ſi ſerv. vind. l. 25. §. 1. l. 27. ff. d. S. P. U. arg. l. 13. & 19. d. t. Br. in d. l. 13. Theſ. deciſ. 41. num. 15. Boër. d. l. num. 24. & ſeqq. Burſat. conſ. 57. n. 9. add. Coraſ. lib. 3. Miſc. 24. n. 5. Ludw. Ex. 5. th. 6. lit. 1.* nam animo nocendi vicino, & ad ejus æmulationem ne in ſuo quidem ædificare permittitur, quia malitiis hominum non eſt indulgendum. *l. 38. ff. d. R. V. l. 3. ff. d. oper. pub. l. 1. §. 12. ff. d. aq. & aq. pluv. arcend. Carpzov. Jurisprud. Forenſ. part. 2. conſtit. 41. def. 11. & ſeq. in pr.* Quando vero ad æmulationem alterius quid fieri præſumatur latius deductum, vide apud *Maſcard. de prob. vol. 2. concl. 620. Burſat. conſ. 57. num. 14. cit. a Theſ. d. l. n. 10.* Sed ſi pro diviſo ſit communis, quia quilibet habet mediam muri partem, usque ad medietatem craſſitiei,

tiei, ita ut proprie non ſit communio, quilibet in ſua dimidia parte poterit ædificare, atque tigna immittere, de quo caſu accipienda eſt *d. l. 25. §. 1. ff. d. S. P. U.* non enim videtur amplius ædificare in alieno, ſed in ſuo, neque partem vicini contingit, qua ratione nemo arceri poteſt, etiam in infinitum usque ædes extollere. *l. 1. pr. in f. l. 24. ff. d. S. P. U. l. fin. §. fin. ff. quod vi. l. 8. C. d. ſervit.*

XXIX.

Illud autem maximam ſemper creare ſolet controverſiam. Cujusnam expenſis altius ædificari debeat, an utriusque, an vero ſolius ædificantis. Et certe, ſi murus ſit communis pro indiviſo, quia uti dictum eſt, id quod ei ſuper eſt impoſitum, commune fit, non proprium, hinc quoque repetere expenſas a ſocio non poterit, ſi murum communem eſſe ſciverit. *per l. 5. C. d. ædif. priv. arg. l. 7. §. 12. ff. d. A. R. D. §. 31. J. d. R. D.* Sua namque voluntate impenſas feciſſe & quaſi alienaſſe creditur. *arg. dd. ll.* idemque juris eſt de toto, quoad totum, quod de parte quoad partem, & viciſſim. *arg. l. 76. ff. d. R. V.* Et hæc quidem obtinent, ſi ab initio expenſas ſumptusque repetere quis velit. Secus autem ſe res habet ex poſt facto, quando ſcil. poſtquam unus ſuper ædificavit, alter itidem ædificare velit, vel ſi prior murum duntaxat altius elevavit, alter vero imponere aliquid muro ſic elevato velit, tunc enim non prius vel imponere quidpiam, vel ſuperædificare poterit, quam dimidiam ſumptuum partem priori tollenti vel ædificanti

canti ſolverit: nam qui imponere tigna vult muro altius elevato, vel iterum altius tollere, cenſetur approbare negotium, a ſocio utiliter geſtum *arg. l. 27. pr. in f. ff. d. neg. geſt. l. 6. pr. l. 38. & utrobique not. per Gl. & Dd. ff. eod. Conf. R. P. W. d. t. 5. §.* So ein Maur gemein. *Et §. fin.* ubi quid in caſu dubio ſentiendum ſit, conſtitutum eſt. *R. P. F. d. part. 8. tit. 4. §. pen.* Neque referre puto, in toto pariete, an in parte tantum illius alter ædificare velit, nam & hic indiſtincte dimidiam partem expenſarum totius muri ſocio ſolvere neceſſe habet, quia qui partem, muri tetigit, totum tetigiſſe videtur. *arg. l. 21. ff. d. furt. & cauſ. 32. q. 2. c. vulgaris. cum ibi not. per Gl. & l. 3. in pr. cum ibi not. ff. d. A. vel A. P. Cæpoll. d. l. num. 31. Peg. §. pen. Juxta* parietem communem quin liceat ædificare dubium non eſt. An vero præciſe *Vig. l. ult. ff. Fin. Reg.* duorum pedum ſpacium inter utrumque ſit relinquendum, de hoc diſputant Dd. quamvis Negativa, cui ſubſcribit *Theſ. cum Dd. alleg. in Deciſ. 115. per tot.* verior, vel certe quotidiano uſui & experientiæ convenientior videatur. An vero *infra* eum ædificare liceat? Affirm. *vid. Theſ. d. Deciſ. 41. num. 19.* quod fit, ſi quis vellet conficere penum ſubterraneam, ſub conſueta tamen limitatione, niſi ſtructura iſta ſubterranea vel parieti, vel vicino noceat. An denique id quod de facto ſuper ædificatum eſt, iterum debeat deſtrui, vel damnum refundi? *Vid. Diſtinct. l. 28. ibique Goth. ff. Div. Manz. d. l. num. 64. & ſeqq.*

XXX.

Effectus, ad *Regulam Negativam* pertinentes, ſequuntur ij, qui ad *affirmativam* commode referri poſ-

ſunt (1.) itaque permiſſum eſt ſocio, ruinoſum parietem, ſocio etiam invito, reficere, per *text. expr. in l. 52. ſ. 13. ff. pro ſoc. l. 12. ff. Comm. div.* non obſt. *l. 8. ff. d. S. P. U. Conf. R. P. F. d. t. 4. ſ. 1.* Ita tamen, ut concurrente utroque in refectione, præferatur is, qui magis idonee reficere velit. *l. 41. ibique Ang. ff. d. damn. inf. Ferrarienſ. in tit. pro hered. vel re ſing. ſ. & in futurum. num. 3. Peckius ad c. 56. d. R. J. in 6.* Ratione tamen Expenſarum res non procedit indiſtincte. *Aut* enim quis ſuis refecit ſumptibus, nomine proprio, *aut* nomine communi. Si *communi*, & refectio ſit neceſſaria certum eſt, quod ſocius dimidium expenſarum a ſocio recuperare queat. *l. 32. ff. d. damn. infect. l. 4. C. d. ædif. priv.* nam ſi ſocius ſit contumax in refundendis expenſis, reficiens usque ad 4. menſes, ſumptus repetere poteſt, cum uſuris centeſimis. *d. l. 4.* quibus elapſis, ſi nec dum fuerint ſolutæ, reficiens conſequitur Jus dominii in ipſa re, quam ſuis ſumptibus refecit *d. l. 4. l. 52. ſ. 10. ff. pro ſoc.* Sed ſi malit ſuum conſequi, quam dominium habere rei, poterit pro ſocio agere, ad hoc ut conſequatur, quod ſua intereſt. *d. ſ. 10.* Si vero *proprio* nomine geſſerit, non tanquam ſocius, & eo animo fecerit, ut partem ſocii occuparet, nullas recuperat expenſas propter improbum, quod ſuſcepit, conſilium *l. 5. C. d. ædif. priv.* Cum enim ea ædificia, quæ in alieno loco (idem eſt in eo, qui pro indiviſo communis eſt, per ſuperius adducta) imponuntur, ſolo cedant, ideo nec impenſæ improbis illis refectoribus reſtitui debent. *dict. l. 5. vid. Joh. Garſ. Gallec. tract. d. Expenſ. & Meliorat. c. 19. n. 10.* ubi hanc limitationem ſubnectit: quod,

ſi im-

ſi impenſæ fuerint neceſſariæ, ſine quibus murus conſervari nequiverit, æquius ſit, ut has ſibi conſervare poſſit; quas malæ fidei poſſeſſor conſervat *per l. 5. C. d. R. V.* Secus ſi impenſæ ſolum fuerint utiles, ſociumque oneraturæ. *l. 10. §. 1. in f. ff. d. neg. geſt. l. 27. pr. ff. eod. d. l. 5. C. d. ædif. priv. fac. d. §. 31. J. d. R. D. l. 6. §. f. ff. commun. Div.* niſi & his impenſis frui velit ſocius, quia hoc in caſu ipſe alias facturus fuiſſe videtur. *arg. l. 38. ff. d. R. V.* De cætero ſi ex hac refectione damni quid, nomine ædificii proprii, timeatur, ſocius cautionem damni infecti a ſocio petere poteſt. *l. 28. ibique Gl. l. 39. pr. ff. d. damn. inf. ibique Br.*

XXXI.

Incidit hic alia Quæſtio de pariete collapſo reſtaurando, quæ nuper admodum in ſupra laudato Senatu minori Inclytæ hujus Reipub. ventilata fuit, ſcilicet: Murus erat exiguæ altitudinis, qui portando alterius oneri de facto quidem inſerviebat, ab altera vero parte ædificium quidem haud erat poſitum: apparebant tamen ſigna communionem muri indicantia. Onus, ab altera parte impoſitum, ſubito collapſum, murum in totum confregit, ſoloque æquavit, facto, cum vicinus coram dicto Judicio conveniretur, primo negavit, parietem ulla ratione vel eſſe, vel unquam fuiſſe communem, hoc autem ab altera parte per teſtes probato, facile quidem in hoc puncto ceſſit, ſed poſtea parietem utpote communem, per modum Reconventionis, communibus expenſis reparandum poſtulavit, negavit alter. Quærebatur quid

quid Juris? Reſpondebatur hunc in modum. Erkant: Soll Beklagter die gemeine, mit dem eingefallenen Stall, umbgeriſſene Scheid-Maur, zwiſchen dem N. N. und N. N. wiederumb uff ſeine Koſten uffrichten, und in vorigen Stand zuſtellen, hernach aber in gemeinem Koſten zu unterhalten ſchuldig ſeyn. Wie wir dann &c.

XXXII.

(II.) Balneum in muro communi facere invito ſocio licet, dummodo ex eo non lædatur paries. *dict. l. 19. ff. d. S. P. U.* Unde licet humorem capiat, nihil intereſt. Quod ſi tamen ex flamma balnei exuratur, vel ſi talis ſit uſus tepidarii, ut aſſiduum humorem habeat, idque vicino noceat, nihil impedit, quo minus ſocius prohiberi poſſit. *dict. l. 19. in f. pr. arg. l. 27. §. 10. ff. ad L. Aquil.* (III.) Unus ex ſociis parietem incruſtare, atque picturis exornare poteſt. *dict. l. 13. §. fin. ff. d. S. P. U.* Ubi tamen notandum, quod, ſi forte vicinus poſtea demoliatur parietem, & ex ſtipulatu actione damni infecti, conveniatur, precioſiſſimæ quamvis iſtiusmodi picturæ non pluris æſtimari debeant quam vulgaria tectoria. *dict. §. fin.* (IV.) Unus ſociorum murum cooperire poteſt, niſi hoc vicino ſit damnoſum. *arg. dd. ll.* (V.) Licet habere cameram ex opere figulino factam, juxta communem parietem, dummodo ei non incumbat, & ita retineatur, ut etiam ſublato pariete maneat, nec impediat refectionem parietis, verba ſunt, *d. l. 19. §. 1.* (VI.) Permiſſum eſt habere ſcalas communi parieti admotas; ratio, quia removeri poſſunt, *dict. l. 19. §. fin. ibique Ang. Cæpoll.*

t. d.

t. d. ſcalis. ubi varias limitationes & ampliationes recenſet. Hæc & quæ ejus generis ſunt alia, queis neque parieti neque vicino damnum inferri poteſt, in communi pariete facere licet. Videamus nunc brevibus *Effectus ortos*, i. e. actiones ex jure noſtro deſcendentes.

XXXIII.

Actiones & Remedia pro jure ſuo in communi pariete vindicando, cuivis ſociorum competentia, vel *in perſonam* ſunt, vel *in rem*, vel denique *mixta.*

XXXIV.

Inter Perſonales primo loco eminet, *actio ex ſtipulatu in genere*, quæ competit, quando mutua ſtipulatione vicini parietem inter ſe voluerunt eſſe communem, ad hoc, ut præſtet reus, quæ conventa ſunt, vel condemnationem in id, quod intereſt, patiatur, *l. 75. §. 1. ff. d. V. O. l. 13. §. fin. ff. d. Rejud.* (II.) *Actio ex ſtipulatu ſpecialis*, quæ eſt *damni infecti. vid. l. 13. §. fin. ff. d. S. P. U.* quæ tum competit, quando alter ſociorum, qui forte reficere parietem, vel aliquid inædificare, contendit, cautionem de damno infecto ſocio præſtiterit. *l. 28. l. 39. ff. de damn. inf. l. 27. §. 10. inf. ff. ad L. Aquil.* Hæc actio competit etiam illi, cui cautio quidem data, ipſe tamen, damno non expectato, ob ipſius metum, ædes vel parietem ſuum fulſit, has enim impenſas ex ſtipulatu actione conſequi poteſt. *vid. l. 28. ff. d. damn. inf.* (III.) *Actio pro ſocio*, qua con-

venitur is, qui expreſſe cum vicino eam ſocietatem iniit, ut uterque certam fundi partem contribueret, ubi parietem cratitium inter ſe ædificarent, ad onera utriusque ſuſtinenda, nam ſi ædificato jam pariete, alter non patiatur in eum immittere. *vid. l. 52. §. 13. ff. pro ſoc.* vel refectionem parietis ad uſum deſtinatum prohibeat, vel in refectione ceſſet, ita ut alter expenſas facere & reficere parietem neceſſe habeat. *v. d. l. 52. §. 10. junct. l. 4. C. d. ædif. priv. pro ſocio* agendum eſt, ut vel ſocius reficiat ipſe, vel reficienti non ſit impedimento, vel impenſas in refectione factas pro portione ſua reſtituat, *dd. ll. & l. 32. ff. d. damn. inf.* (IV.) *Actio damni injuria dati, ex L. Aquil. ejusque cap. 3.* Si vicinus parieti damnum dederit. *vid. l. 27. §. 9. & 10. junct. §. 5. ff. ad L. Aquil. Conf. ſupr. th. 23.* (V.) *Actio Injuriarum.* Si v. g. paries ad ædificandum communiter quæſitus ſit, ſociusque ædificare volentem prohibuerit, nam & hic actione injuriarum tenetur, qui re mea uti me non permittit. *l. 13. §. f. l. 14. l. 24. ff. d. injur. l. 11. ibique Goth. ff. d. vi & vi arm. l. 3. §. 2. ff. uti poſſ.*

XXXV.

Actiones in rem vel *petitoriæ* ſunt vel *poſſeſſoriæ. Illæ* ad rerum, tum corporalium tum incorporalium, hoc eſt, jurium perſecutionem ſunt comparatæ. Quare (I.) præſuppoſitis tamen terminis habilibus, competit *Rei vindicatio*, qua ſocius, qui ſolus parietem refecit, nihilque impenſarum nomine a ſocio recuperare potuit, elapſis poſt motam prius actionem pro ſocio

cio

cio vel communi dividundo, quatuor menſibus, dominium ipſius parietis in ſolidum vindicare poteſt. *vig. l. 52. §. 10. ibique Goth. ff. pro ſoc. l. 4. C. d. ædif. priv. Add. l. 46. ff. d. damn. inf. vid. theſ. 30.* (II.) *Actio negatoria* (quæ opponitur ei, qui *actione confeſſoria* jure ſervitutis experitur, hoc vel illud in pariete, qui tamen communis eſt, agere habereve licere) qua quis negat, jus ſocio eſſe, parietem hoc vel illo modo habere. Nam ſi paries communis, opere abs te facto, in ædes meas ſe inclinaverit, potero tecum agere, jus tibi non eſſe, parietem ita habere. *l. 14. inf. l. 17. pr. ff. ſi ſerv. vind.* ſcilicet: ſi tu jure ſervitutis hoc vel illo modo parietem habere contendas *per Gl. ind. l. 14.* alias neque confeſſoria neque negatoria locum habere poteſt, *vig. l. 26. ff. d. S. P. U.* competunt enim dictæ duæ actiones pro ſervitutibus, quod autem ſocius commune habet, id jure dominii, non jure ſervitutis habet. Idcirco potius agendum eſt actione communi dividundo *l. 4. ff. d. ſerv. leg. d. l. 26. l. 3. §. 1. & 2. ff. d. n. o. n.* cum in re communi nemo Dominorum jure ſervitutis, neque facere quicquam altero invito poſſit, neque prohibere, quo minus alter faciat, quia nemini res ſua ſervit. *dict. l. 26.* (III.) *Actiones præjudiciales*, quæ tum dantur, cum alter ab altero ſocius eſſe negatur, ad hoc, ut prius quæſtio de ſocietate, an nimirum talis aliqua inter vicinos, ratione parietis exiſtat, expediatur, & tunc demum, an alterutri hoc vel illud facere permittatur. *arg. §. 13. J. d. Act.* faciunt huc, *quæ ſupr. in th. 31.* de facto contigiſſe diximus.

XXXVI.

Actiones *Poſſeſſoriæ* ſunt *Interdicta*, tum *reitnendæ* poſſeſſionis, ut Interdictum, *Uti poſſidetis*, quo ſocius, qui in poſſeſſione parietis communis turbatus eſt, experiri poteſt, adverſus ſocium, qui jure in pariete communi ſibi quæſito pro ſuo arbitrio uti prohibuit. *l. 12. ibique Gl. ff. comm. div. arg. l. 8. §. 5. in f. ff. ſi ſerv. vind. l. 3. §. 2. ff. Uti poſſ. l. 11. ff. d. Vi & Vi arm.* tum *Recuperandæ: Unde Vi.* Cui locus eſt, ſi quis a ſocio vi dejectus ſit a poſſeſſione parietis, vel vi repulſus, quo minus actum, quem ceu licitum, in pariete communi intentarat, effectui mandare queat. *arg. l. 1. §. 31. & ſeq. l. 11. ff. d. Vi & vi arm. can. redintegrandæ. 3. cauſ. 3. qu. 1. &c. Sæpe. 18. X. d. Reſtit. ſpol. Bicc. Aur. ſect. 3. th. 177.*

XXXVII.

Denique, cum Communionis materia multas excitare ſoleat diſcordias. *l. 77. §. 20. ff. d. Leg. 2.* Ideo propter immenſas ſociorum contentiones, plerumque res ad diviſionem venit: *l. 26. ff. d. S. P. U.* nemo enim in communione vel ſocietate invitus detineri compellitur. *l. fin. C. Comm. div.* quare ad diviſionem ipſius parietis comparata eſt *Actio Communi dividundo. d. l. 26. ff. d. ſerv. præd. Urb. l. 4. ff. d. ſerv. leg.* quæ hac ratione *realis* eſt; Attamen, quia præſtationes perſonales hac ipſa Actione peti conſueverunt, adeo ut omnia, quæ ſupra in Actione pro ſocio obtinere diximus, hic quoque ſibi locum vindicent, adhibita

ſolum

ſolum diſtinctione, quod *illa* non detur, niſi quando expreſſe in ſocietatem eſt conſenſum, *l. 52. ſ. 10. & 13. ff. pro ſoc. hæc* autem, cum tacite quis cum ſocio in ſocietatem incidit. *l. 12. ff. Comm. div. l. 4. C. d. ædif. priv. l. 23. ff. d. damn. inf.* Idcirco ad *actiones perſonales* jure referenda foret. Sed quia hæc mixtura propriam quandam efficit actionum ſpeciem, quæ in jure noſtro *mixtæ* appellantur. *vid. ſ. 20. J. d. Act. l. 4. ſ. 3. ff. Comm. Div.* non abs re eſſe duximus, ſi peculiarem huic actioni *mixtæ* deſtinemus locum. *Conf. Bicc. Aur. Sect. 5. th. 7. lit. C. & C. J. A. in lib. 10. t. 1. theſ. 1. & ſeqq.* Qui vero in hoc Communi dividundo judicio æſtimatio parietis, ubi forte per adjudicationem, cum diviſio realis eſt impoſſibilis, dirimenda lis eſt, ineunda ſit, elegantur tradit *Vitruv.* inſignis iſte Architectus *in l. 2. cap. 8.* quo etiam B. L. remittimus.

XXXVIII.

Affinia huic juri ſunt: Jus Finium Communium, de quo in *lib. 10. ff. T. 1.* & Varia ſervitutum jura, quæ nominatim exprimere, noſtri non eſt inſtituti.

XXXIX.

Tollitur autem Jus hoc eodem, quo conſtitui diximus, modo: nihil enim tam naturale eſt, quam eo genere quodlibet diſſolvi, quo colligatum eſt. *l. 35. ff. d. R. J.* ideo, quod ex nudo conſenſu Jus & obligatio conſtituitur, contrario conſenſu diſſolvitur. *d. l. 35. inf. junct. l. 5. C. Comm. div. l. 63. ſ. fin. l. 64. 65. pr.*

 ff. pro

ff. pro ſoc. quod per diviſionem mediante actione communi dividundo expediri *in th. 37.* dictum. Ita quoque *interitus* parietis totalis, qui citra ullius ſociorum culpam contingit, ſocietatem iſtam dirimit, neque enim ejus rei, quæ jam nulla eſt, quiſpiam ſocius eſſe poteſt, *d. l. 63. §. fin.* quod ſi culpa ſocii collapſus eſt, ipſius quoque expenſis debet reparari, uti ſupra in *th. 31.* præjudicio quodam confirmavimus. *Morte* tamen unius ſocii Jus hoc, tanquam in re ipſa conſtitutum, diſſolvi non poteſt, ſed una cum ædibus in omnem ſucceſſorem transmittitur.

Tantum de hac materia, pro ejus dignitate parum, pro ratione inſtituti, ſatis.

Soli DEO ſit pro conceſſa Gratia, Laus, Honor & Gloria in ſempiterna ſecula.

FINIS.

A611473048

Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible]